

Warmtenetten zijn financieel fiasco voor energiebedrijven

FD.nl

30 juli 2024 dinsdag 4:46 PM GMT

Copyright 2024 FD Mediagroep B.V. All Rights Reserved

Section: BEDRIJFSLEVEN; Energie**Length:** 956 words**Byline:** Orla McDonald

Body

Grote energiebedrijven zijn gestopt met nagenoeg alle stadswarmteprojecten in Nederland. Daardoor moeten zij miljoenen afschrijven. De winstverwachtingen worden sterk naar beneden bijgesteld. De stadswarmtetarieven omhooggooien is geen optie, omdat klanten niet zomaar kunnen overstappen.

Energiebedrijven voorzien grote financiële schade omdat zij een streep hebben gezet door nieuwe projecten voor stadswarmte. Opgelopen bouwkosten en een gedaalde energievraag maken het moeilijker om stadswarmte rendabel te maken. Energieleverancier **Vattenfall** verwacht dat het bedrijfsresultaat dit jaar twee derde lager uitvalt dan begroot. Eneco en Ennatuurlijk zeggen enkele miljoenen te moeten afschrijven.

De politiek ziet stadswarmte als duurzaam alternatief voor verwarming op gas, met name in steden. Warmte uit biomassa of afvalverbranding stroomt via leidingnetwerken naar huizen. Na de cv-ketel (83% van de woningen) is stadswarmte (6%) op dit moment de meest gebruikte vorm van verwarming in Nederland. Woningcorporaties, gemeenten en energiebedrijven hebben afspraken gemaakt over het aansluiten van honderdduizenden huizen op stadswarmte om de klimaatdoelen te halen.

Eneco, **Vattenfall** en Ennatuurlijk - dat groot is in Noord-Brabant en Friesland- zijn de drie grootste stadswarmteleveranciers in Nederland. Bij elkaar zijn ze goed voor driekwart van alle aansluitingen. Zij zijn gestopt met nagenoeg alle grote warmteprojecten omdat die niet langer winstgevend zijn. Van de ongeveer 400.000 voor de komende jaren geplande aansluitingen gaat zeker 80% niet door.

'Miljoenen afschrijven'

Eneco en Ennatuurlijk moeten miljoenen afschrijven op de geannuleerde projecten, zeggen zij. 'Er zijn hoge kosten gemaakt voor arbeidskrachten, materialen en ontwerp bureaus. Bij één gestaakt project was al een warmteleiding in de grond gelegd. Dat moeten we allemaal afschrijven', zegt Ron Wit, directeur Warmte bij Eneco. Volgens hem

Warmtenetten zijn financieel fiasco voor energiebedrijven

gaat het erom spannen of het bedrijf dit jaar een operationeel verlies voor de warmtetak kan voorkomen. Vorig jaar leed de warmtetak ook al een operationeel verlies.

Vattenfall zegt op tijd gestopt te zijn met de projecten, waardoor er geen grote incidentele afschrijvingen zijn. 'Toch zijn de cijfers niet rooskleurig', zegt Ahmed Abdisalaam, directeur bij **Vattenfall** Warmte. De winst voor rente en belastingen (ebit) kwam in 2023 uit op €11,1 mln. Dat zal dit jaar 'fors lager' zijn, tot twee derde minder dan de eerder verwachte ebit voor dit jaar. Specifieker wil **Vattenfall** niet worden. Wel zegt het bedrijf dat investeren in nieuwe netten duur is, terwijl het rendement op warmtelevering relatief laag is - vorig jaar 3,1%. 'Dat is niet vol te houden zonder het warmtebedrijf financieel in gevaar te brengen', zegt Abdisalaam.

Lagere energievraag

De sector lijkt zich voorlopig niet te herstellen. De kosten voor het aanleggen van de netten zijn door inflatie gestegen en de landelijke vraag naar energie daalt. Tijdens de energiecrisis hebben veel mensen hun huizen geïsoleerd en Nederland heeft mildere winters door klimaatverandering.

Bovendien leidt een nieuw wetsvoorstel ertoe dat energiebedrijven niet langer investeren in nieuwe netten. Het voorstel bepaalt dat warmteleveranciers in publiek bezit moeten komen, terwijl zij nu goeddeels in private handen zijn.

Uit vrees voor onteigening en miljoenenverlies staakte Eneco al projecten in Utrecht en Rotterdam. En **Vattenfall** sluit in Amsterdam geen bestaande woonwijken meer aan. Energieleverancier Ennatuurlijk gaat van 180.000 geplande aansluitingen in de komende drie jaar naar maximaal 10.000, zegt ceo Ernst Japikse. Hij noemt de markt 'een totale ravage'.

Ondanks de geldzorgen is de energielevering aan bestaande stadswarmtekanten nu niet in gevaar, zeggen de drie energiebedrijven. De warmtetakken van Eneco en **Vattenfall** zijn onderdeel van de grotere energieconcerns, Ennatuurlijk is eigendom van pensioenbelegger PGGM. Alle drie maakten ze vorig jaar winst.

'Nieuwe investeringen zijn nodig'

De energieconcerns willen er alles aan doen om de stadswarmtenetten zo snel mogelijk uit het dal te laten klimmen. Groeien is volgens Japikse essentieel om financieel gezond te blijven. 'Alleen als we investeren in nieuwe projecten kunnen we verduurzamen. Bovendien is schaal nodig om de prijzen laag te houden.'

De bedrijven menen dat stadswarmte ook nodig is om huizen te verduurzamen die niet geschikt zijn om te verwarmen met een elektrische warmtepomp en zonnepanelen. Bovendien zou een toename van elektrische verwarming tot problemen leiden op het volgelopen stroomnet.

De tarieven voor stadswarmte verhogen om uit de financiële problemen te komen kan niet zomaar. Anders dan bij gas en stroom, kunnen klanten niet overstappen naar een andere leverancier. Om huishoudens te beschermen tegen deze monopolies bepaalt toezichthouder ACM ieder jaar een maximumtarief. Volgens Wit zijn hogere prijzen ook niet per se een oplossing. 'Dat enthousiasmeert mensen niet om van het gas te gaan. Stadswarmte moet betaalbaar blijven', zegt hij.

Het nieuwe kabinet kan een belangrijke rol spelen door investeringsrisico's weg te nemen, menen de energiebedrijven, bijvoorbeeld door het 'radicale' wetsvoorstel aan te passen. Op die manier kunnen private warmtebedrijven voldoende zeggenschap behouden, zegt Wit.

Volgens Ahmed Abdisalaam van **Vattenfall** kunnen de investeringen in nieuwe stadswarmtenetten gesocialiseerd worden door alle Nederlanders via de energierekening mee te laten betalen. 'Nu betalen alleen de huidige stadswarmtekanten, maar de energietransitie is een verantwoordelijkheid van ons allemaal.'

<https://fd.nl/politiek/1511805/kabinet-scherpt-prijs-voor-warmtenet-aan> <https://fd.nl/bedrijfsleven/1467984/aanleg-stadswarmtenetten-staat-op-losse-schroeven>

Load-Date: July 30, 2024

End of Document